

СОФИЙСКИ
УНИВЕРСИТЕТ

„СВ. КЛИМЕНТ
ОХРИДСКИ“
ОСНОВАН 1888 Г.

ФОНД
НАУЧНИ
ИЗСЛЕДВАНИЯ

Министерство на образованието и науката

Договор № ДН 15/1 от 11.12.2017 г.

Проектиране и разработване на прототип на информационна система „Указател за цитируемост на публикации от български автори (обществени науки)“

Резултати от изпълнение на Етап I

Очаквани ефекти от проекта

- Повишаване **видимостта** на публикациите на автори от България.
- Постигане на **по-висок персонален индекс на цитиране** в сферите на обществените науки.
- Разработване на **модел за цитатен указател**, чрез който да се осигурява 24/7 достъп до информация за цитирани публикации на български език от български автори (обществени науки).
- Разработване на **софтуерен прототип** по модела за цитатен указател.

[Продължителност на проекта: 36 месеца.]

Научен колектив

- проф. дфн Оля Харизанова (ръководител)
- доц. д-р Анна Ангелова
- доц. д-р Елиза Стефанова
- доц. д-р Елица Лозанова-Белчева
- доц. д-р Мая Стоянова
- доц. д-р Милена Миланова
- д-р Биляна Яврукова (млад учен)
- д-р Силвия Найденова (млад учен)
- докторант Мария Аврамова
- докторант Надя Карачоджукова
- докторант Росен Стефанов

Планирани дейности по работни пакети

Работен пакет 1 – Идентифициране, описание и анализ на български практики, свързани с поддържането на цитатни указатели.

Работен пакет 2 – Идентифициране, описание и анализ на чуждестранни практики, свързани с поддържането на цитатни указатели.

Работен пакет 3 – Проектиране на цитатен указател за научни публикации на български език от български автори.

Работен пакет 4 – Разработване на прототип на информационна система „Указател за цитируемост на публикации от български автори (обществени науки)“.

Работен пакет 5 – Управление на проекта.

Фаза 1 – Проучване и анализ на резултатите от проучването (РП 1; РП 2; РП 5).

Фаза 2 – Проектиране на информационна система и разработване на софтуерен прототип (РП 3; РП 4; РП 5).

Два етапа – всеки по 18 месеца.

Актуалност на темата към края на 2017

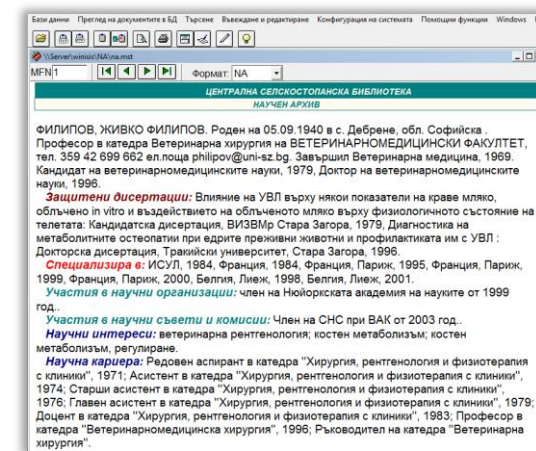
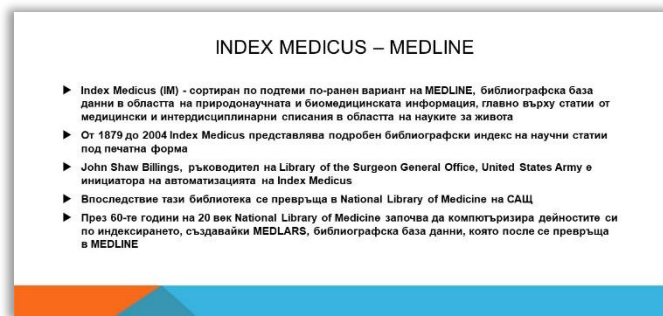
- **Развитие на средата за научна комуникация през второто десетилетие на 21. век – нови условия, нови модели.**
 - Количествено нарастване на обема на научната продукция.
 - Необходимост от инструментариум за анализ и оценка на информационния поток.
 - Нови политики (управление, контрол).
 - Нови издателски стратегии в отношението „автори – издатели – потребители“.
 - И ... друго (например научната комуникация като бизнес-модел – нови посредници / доставчици на услуги).
- **Разширяване обхвата на дигиталните издателски системи, както и интернет базирани платформи за обмен на научни резултати.**
 - Открит достъп (Open Access).
 - Издателски платформи от типа Open Journal Systems (OJS).
 - Големи репозиториуми за научни продукти с безплатен достъп (Open Access Articles).

А. Резултати от етап I

1. Идентифицирани, описани и анализирани български практики, свързани с поддържането на цитатен указател.
2. Идентифицирани, описани и анализирани чуждестранни практики, свързани с поддържането на цитатен указател.
3. Разработен модел на система „Указател за цитируемост на публикации на български автори (обществени науки)“.
4. ... В процес на изпълнение е реализация на софтуерен прототип на модела и друго...

Презентации –
достъпни чрез сайта
на проекта →

И... някои нови посоки на актуалността '2019

- Изменения в Закона за развитие на академичния състав в Република България (изм. и доп. ДВ - бр.30 / 03.04.2018, изм. ДВ - бр.17 / 26.02.2019)
- Изменения в Правилника за прилагане на ЗРАСРБ (изм. и доп. ДВ - бр.56 / 06.07.2018, изм. и доп. ДВ - бр.15 / 19.02.2019)
- ➔ Въведени: **минимални национални изисквания** към научната, преподавателската, художественотворческата и спортната дейност на кандидатите за придобиване на научна степен и за заемане на академичните длъжности "главен асистент", "доцент" и "професор".

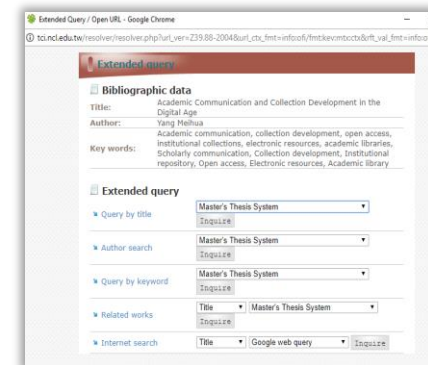
Важно условие:

Индексирани публикации и цитирания в
„световноизвестни бази данни с научна информация“,
в които са представени **„реферирани и индексирани издания“.**

А. Резултати от етап I

Проучени, описани и сравнени чуждестранни индекси

- Российски индекс на научно цитиране (РИНЦ) (от 2005 – по проект на Министерство на образованието и науката) [*Важен за българските публикации - кирилица*]
- Serbian Citation Index (от 2007 – Център за оценка на образованието и науката) [*Важен за българските публикации - кирилица*]
- Pol-index [*Полски цитатен указател*] (от 2007 – Министерство на образованието и науката)
- China Scientific and Technical Papers and Citations (от 1989 – Институт за научна и техническа информация)
- Taiwan Citation Index – Humanities and Social Sciences (от 1999 – Национална централна библиотека, Департамент по хуманитарни и обществени науки, Министерство на науката и технологиите)
- Korea Citation Index (от 2007 – Национална научна фондация на Корея)
- Indian Citation Index (от 2010 – Фондация Знание)
- ASEAN Citation Index (от 2010 – Министерствата на образованието към съответните държави)
- Greek Citation Index (от 2011 – Национален документационен център)
- Malaysian Citation Index (от 2011 – Министерство на образованието)
- African Citation Index (от 2017– Съвет за развитие на социалните изследвания в Африка)

Journal Name	ISSN	Total Articles	Total Citations	H-index
3L Language, Linguistics, Literature The Southeast Asian Journal of English Language Studies	0126-5157	189	73	44
AKADEMIKA: Jurnal Sains Komunitas dan Masyarakat	0126-5008	102	18	14
Al-Azhar Journal of Islamic Social Sciences	2232-9431	23	15	0
ALJAM'IA: International Journal of Sustainable Tropical Design Research and Practice	1994-8879	46	28	0
Archives of Oriental Sciences	1823-8602	71	25	0
ASEAN Journal of Open and Distance Learning	2232-0814	37	22	0
ASEAN Journal of Psychiatry	2231-7805	142	63	5
ASEAN Journal of Teaching & Learning in Higher Education	1995-5826	52	6	2

Б. Резултати от етап I

- Брой **научни публикации** в резултат от изпълнението на проекта – общо 3 (реферирани/индексирани във вторични източници).
 - Брой **учени**, участвали в проекти за научни изследвания – 6.
 - Брой **млади учени**, докторанти и постдокторанти, участвали в научни изследвания – 5.
 - Участие в **конференции и научни събития** – 3.
 - **Приложни продукти** с пряко отражение върху научно-изследователската инфраструктура – 1 (публичен сайт с нова информация).
 - Представяне на модела пред издатели на научни публикации (26.06.2019).
-
- ... В процес: разработка на софтуерен прототип...
 - ... В процес: разработки на 4 публикации...
 - ... В процес: разработка на монография...
 - ... В процес: подготовка на представяне на модела пред автори...

Доказан проблем в България (към 2018)

▪ Значим!

- В сферите на точните, естествените и техническите науки цитиранията на български изследователи се идентифицират чрез **чуждестранни научни бази от данни**.
- В областта на **обществените науки е трудно приложимо**, а в редица подобласти – неприложимо (например свързани с националната идентичност или защита на националните интереси).
- Редица стратегически документи в България относно обществените науки се основават на данни, извлечени от международни бази от данни и **не се отчитат тези в България**.

▪ Защо?

- Достигането до реална **представа** за научните и изследователските постижения на учените към момента **не е възможно** - липсва инструмент за идентифициране на публикациите и събиране на експертно оценени данни за тях.
- **Към момента няма утвърдена практика у нас** за проследяване на цитатната и публикационната активност на авторите в обхвата на обществените науки.

➔ **Съществува бариера** пред популяризиране на научните резултати на българските учени, а така също към поддържане на високо ниво на техния научен престиж.

Доказан проблем в България (към 2019)

Проучване на български практики за проследяване на цитиранията

- Повечето български научни организации **извършват проследяване** на цитатната активност на своите автори.
 - Но... липсва подходящ инструмент за проследяване на цитатна активност на национално ниво; използват се различни средства, методи, източници (част от тях не се съдържат в нормативните документи).
 - В повечето случаи (> 85%) **авторите информират** за забелязани цитирания на техни разработки.
 - **Процесът** по установяване на цитатната активност, дори за един отделен автор, е **трудоемък и скъп**:
 - събиране на информация от авторите;
 - издирване на данни в Google Scholar, в електронни библиотеки (eLibrary.ru, Google books и др.) и научни социални мрежи като Mendeley, ResearchGate, Academia.edu и др.;
 - правене на справки в платени чуждестранни наукометрични бази от данни (Web of Science, SCOPUS);
 - преглеждане “de visu” на потенциални източници на цитатна информация.
- ➔ Налага се и **поддържане на собствена БД** за натрупване, обработване и представяне на информация за цитатната активност на авторите от дадената организация.
- ➔ Най-разпространеният модел: „Спасявай се сам!“

Проблемът в България (2019)

Източник	Публично достъпни данни
Web of Science / Clarivate Analytics (април 2019)	56 индексирани български периодични издания
	15 от тях са част от колекцията с ядрени списания
	14 от тях са в областта на природните и точните науки
	1 областта на изкуствата и хуманитарните науки 0 в областта на обществените науки
Emerging Science Citation Index / Clarivate Analytics	88% от публикациите са на английски език
Scopus (април 2019)	90 заглавия индексират в базата до края на 2018 60 заглавия индексират в базата през 2019 (30 са изключени)
	9 (15%) от тях се издават на български език
	2 (3%) са в областта на обществените науки 2 (3%) са в областта на хуманитарните науки
	1 от изданията е било на български език, но след 2018 г. вече се издава изцяло на английски език
НАЦИД (април 2019)	84 заглавия в „Списък на съвременни български научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация“ = Scopus и Web of Science

Проблемът в България (2019)

- Къде могат да се индексират научни разработки, които се публикуват на езици, неизползващи латиницата като азбучна система?
- Къде могат да се индексират научни разработки на български език от български автори по национално значими проблеми?
- * Web of Science и Scopus са единствените източници, използвани в международните рейтингови системи на университетите (?)
- * Цитатните указатели се свързват най-вече с импакт фактор индексите, които в последните години силно деформират научно-публикационната активност (?)
- * Липсата на данни за българските издания изкривява резултатите и тогава как се отчита качеството на тази научна продукция (?)

Проблемът в България (2019)

- Към проблемите, характерни за периода до края на 2017 г. (без промяна до момента), се добавиха и нови (например измененията в ЗРАСРБ).

Необходимост от яснота (?)

„Индексирана публикация“ - включена в определен масив от данни за публикации с предварително дефинирани критерии за подбор.

„Цитиране“ - библиографско обозначение на използван източник при подготвяне на конкретна научна разработка. [Много проблеми поради разнородни стилове – различни стандарти.]

„Реферирано издание“ = Рецензирано издание (“peer review”)

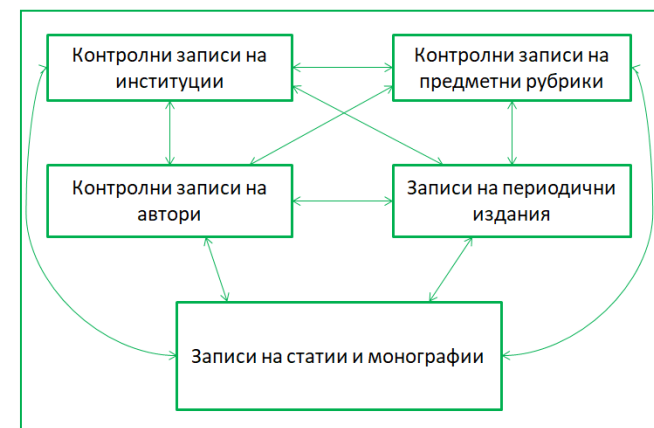
„Световноизвестна база данни“ = У нас две големи бази от данни, които покриват широк спектър от научни области и направления – Web of Science и Scopus, но включването на кирилицата е чрез РИНЦ.

- Нова издателска политика (плаща авторът, а не потребителят).
- Секторът на науката не е готов да поеме огромните разходи. Авторите трябва да се справят сами.
- И още...

Моделът, разработен по проекта съдържа

- Дефинира предметна област, цел, задачи и обхват на указателя.
- Структура за указател, отговаряща на съвременните тенденции при изграждането на **национални цитатни указатели** като аналитичен инструмент.
- Модули за визуализиране и разпространяване на изследвания на български учени и отделни научни организации, наукометрични справки и статистически данни.
- Взаимосвързани логически бази за контролни записи на:
 - институции,
 - научни области,
 - имена на автори,
 - монографии,
 - периодични издания,
 - сборници,
 - доклади от конференции,
 - записи на индексирани ресурси (с библиографски позовавания).
- Възможност от запис за всяка включена в указателя институция или отделен автор да се достига до:
 - издания, в които се публикува,
 - научни области, в които се работи (съгласно приета класификация),
 - всички индексирани ресурси и др.
- Възможност потребителите на указателя да извършват информационни и наукометрични справки, както и „прелистване“ по различни критерии.

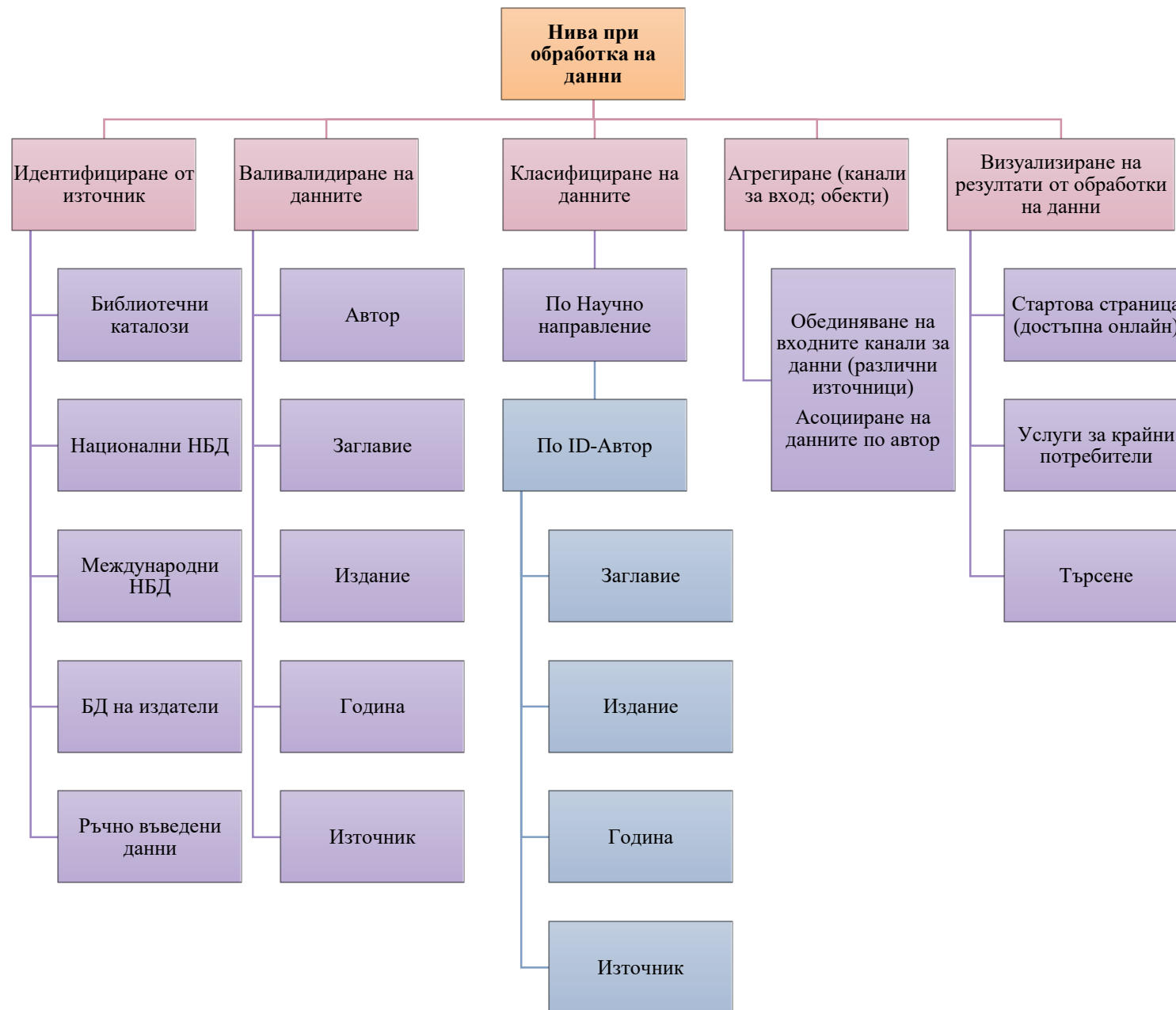

Приложен е международния формат за библиографско описание MARC 21.

Моделът, разработен по проекта предвижда

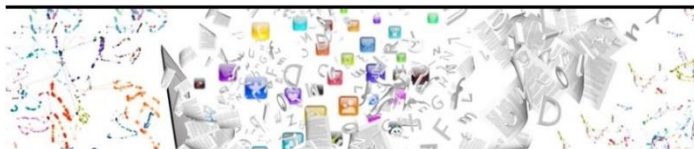
- Интерфейс на два езика (български език, английски език).
- Възможност за регистриране на уникален/постоянен **цифров идентификатор** за всеки автор (ID):
 - разпознаваемост на работата/активността на дадения изследовател,
 - добавяне на описание на изследователски разработки (монографии, статии, други ръкописи, участия в проекти и други научно-изследователски дейности),
 - откриване/намиране на данни и информация за съответния изследовател,
 - отчитане/анализ за открояване на научни приноси,
 - съвместимост с налични глобални идентификатори на имена (например ISNI, VIAF, ORCID).
- **Четири нива** на надежден достъп: оторизиран (глобален администратор), оторизиран (оперативен), оторизиран (издателски), публичен.
- Поддържане на **виртуален офис** и виртуален Help Desk.
- Възможност за **интегриране** към библиографски БД и чуждестранни научни БД.

Моделът, разработен по проекта предвижда

Указател за цитируемост на публикации от български автори (обществени науки)

citation-bg

Начало Екип Изпълнение Резултати Публикации Библиографии Събития Интересно :)

Начало

През м. януари 2018 г. стартира изпълнението на проект „Проектиране и разработване на прототип на информационна система „Указател за цитируемост на публикации от български автори (обществени науки)“. Той се финансира по Договор № ДН 15/1 от 11.12.2017 г. от Фонд „Научни изследвания“ („Конкурс за финансиране на научни изследвания – 2017 год.“).

Целта на проекта е повишаване видимостта на публикациите на изследователи/автори от България и постигане на **по-висок персонален индекс на цитиране** в сферите на обществените науки. Ще бъде разработен **модел за цитатен указател**, чрез който да се осигурява 360/24 достъп до информация за цитирани публикации на български език от български автори (обществени науки).

Продължителността на проекта е 36 месеца (считано от датата на подписването на договора) и ще се изпълнява от екип в състав: проф. д-р Оля Харизанова (ръководител), доц. д-р Анна Ангелова, доц. д-р Елиза Стефанова, доц. д-р Елица Лозанова-Белчева, доц. д-р Мая Стоянова, доц. д-р Милена Миланова, д-р Биляна Яврукова, д-р Силвия Найденова, докторант Мария Аврамова, докторант Надя Карачоджукска и докторант Росен Стефанов. За връзка с екипа: [citeatebg@gmail.com](mailto:citatebg@gmail.com).

Актуалността на темата е безспорна предвид съвременния обем на научната продукция и необходимостта от адекватна методика за анализ и оценка на

Търсене

Фонд „Научни изследвания“
Проект „Проектиране и разработване на прототип на информационна система „Указател за цитируемост на публикации от български автори (обществени науки)“, договор № ДН 15/1 от 11.12.2017“.

Контакт с екипа по проекта
[citeatebg@gmail.com](mailto:citatebg@gmail.com)

Сайт на проекта

<http://citation.uni-sofia.bg/>

Имейл адрес на проекта

[citeatebg@gmail.com](mailto:citatebg@gmail.com)